

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Siste nytt fra BIO	2
<i>Tips til en litt bedre søknad</i>	2
<i>Publisering, så langt i 2007</i>	4
Siste nytt fra verden rundt oss	5
<i>SFF i ernæring til UiB</i>	5
<i>Unifob får en ny rolle</i>	5
<i>Nye bachelorstudenter til høsten: foreløpige søkertall</i>	5
<i>Pris til "Tidsfrist på Mastergrad"</i>	7
<i>191 søknader til nye FUGE-prosjekter</i>	7
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	7
<i>NUFU: fiskeri og skog i Tanzania</i>	7
Nye doktorgrader	7
<i>Kari Nordvik: frå ryggstreng til ryggrad</i>	7
<i>David Anders Johansson: miljøet påvirker laksens atferd i oppdrett</i>	8
Avsluttende mastergradseksamen	9
<i>Arild Soldal: Exploring knowledge about the Water protest in Cochabamba</i>	9
<i>Rakel Blaaid Edvardsen: Molecular phylogeny of the lichen family Psoraceae</i>	9
Info fra studieseksjonen	9
<i>Overføring av emneinformasjon i studentportalen</i>	9
<i>Pensumlitteratur til STUDIA for høsten 2007</i>	9
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	9
<i>James Coyer: Rockweeds rock!</i>	9
<i>Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet: Odd Nakken</i>	9
<i>BTO inviterer til temamøte om programvare med åpen kildekode</i>	10
<i>Til alle som er opptatt av pedagogisk bruk av IKT / fleksibel utdanning / fjernundervisning</i>	10
<i>Gjesteforelesninger på Espegrend mandag 7. mai om virus i havet</i>	10
Nye artikler	11
<i>Arne Skorping: medisinerer mot parasitter kan evolvere hissigere typer</i>	11
<i>Frede Thingstad: hvor havner produksjonen i marine planktonsamfunn?</i>	11
<i>Jon Egil Skjæraasen: store torsker får flest barn</i>	11
<i>Anders Fernö: vandringshastigheter og -mønstre hos kongekrabbe</i>	12
<i>Hans Tore Rapp: sammenligning av livshistorien til to muslingarter</i>	12

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

7. mai	- FP7: Marie Curie Initial Training Networks - UiB: Ernæring	6. juni	Søknadsfrist NFR alle FRIxxx
14. mai	Biogeography deep waters (se lenger ned)	6. juni	Søknadsfrist NFR alle tematiske program, inkludert HAVKYST og HAVBRUK Nordvest Russland
15. mai	Intern frist for forskningsterminsøknad	3. juli	NUFU Tanzania fiskeri og skog
18. mai	Miljø og fiskeri (se lenger ned)	31. jul	Stipend til Japan
31. mai	- FP7: Marie Curie Industry-Academia - Mobilitet SCAR		

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

Siste nytt fra BIO

Tips til en litt bedre søknad

Dette er første år siden 1995 at jeg ikke sitter på Forskningsrådets side av bordet under søknadsevalueringen. Jeg har vært med på å behandle et drøyt tusentalls søknader, og tror derfor at jeg vet litt om hva som kan hjelpe på tilslaget. Det aller viktigste er å ha en glimrende idé og en god metode. Men det er ikke nok. BIO har stort sett sendt gode søknader til NFR. I alle fall ser jeg at det er sjelden at våre søknader er blant dem som ligger i den nederst tredjedelen. Men det er jo bare den beste tidelen som får penger, så ...

Har programmet føringer?

I meget god tid må du kontakte programkoordinatoren i NFR og spørre om det er spesielle føringer for programmet dette året, eller noe som vil bli vektlagt ekstra.

Før du tar kontakt må du lese styringsdokumentene, som trolig ligger på nett. Dette gjelder både programmets mål og delmål og årets prioriteringer.

Når du er kjent med disse, vil du kunne få langt mer utbytte av å ringe til programkoordinatoren. Og denne blir glad for å snakke med noen som har satt seg inn i saken...

Det nytter ikke å sende inn en søknad som ikke forholder seg til føringene

Hvem skriver du til? Programstyret? Referee-ene?

I søknader til NFR er det veldig sjelden at programstyret ikke vil ha det avgjørende ordet

- hva er programstyret opptatt av?
- hvordan er programstyret sammensatt?
- er det en rådgiver som lager innstilling til programstyret?

Akkurat i år vet vi ikke hvem som utgjør styret for det nyopprettede FRIBIO. Men siden søknadene til FRIBIO skal behandles av 6 faggrupper, så tror jeg at det er disse referee-ene de som søker FRIBIO i år må ha i bakhodet. Men i Havbruk og Havet og Kysten og andre etablerte program, så vil programstyret ganske sikkert sette sitt preg på tildelingene.

Du får uansett ingen penger om ikke referee-ene liker søknaden. Referee-ene er alltid opptatt av fag. De bryr seg lite/ikke om annen type relevans enn den vitenskapelige.

Tror du at du skriver til en kollega?

I programstyret sitter det neppe noen som skjønner seg på ditt fag. De fleste programstyrer velger ut et fåtall referee-er som leser 3-10 søknader. De skjønner altså hva du skriver om, men forhåpentligvis er det DU som er eksperten. Ikke bare er disse folkene litt perifert plassert i forhold til din forskning, de skal også lese en haug med søknader! Noen av dem har også lovet mer enn de kan holde, og presses av NFR til å levere evalueringer på overtid. Gjelder det din framtid?

Finn ut hvordan søknaden blir evaluert

NFR har laget et standardskjema som sendes til referee-ene (se over). Bruker programmet dette? Skal

Part A: Expert's marks for the criteria to be employed in the evaluation of the application (Please read Part D)

NOTE! Experts are asked to evaluate only those criteria marked with an X

To be evaluated (X)	Criteria	Grading scale							Not evaluated
		7	6	5	4	3	2	1	
x	Scientific quality			5					
x	Project management		6						
x	The research group	7							
x	Candidates for grants/fellowships (when applicable)			5					
x	Feasibility		6						
x	International co-operation	7							
x	National collaboration			5					
	Communication of results								
	Relevance to society								
	Strategic significance								
x	The environment, ethics and equal opportunity	7							
	Relevance relative to the call for proposals								
x	Total/overall marks*			5					

*Total mark for application. This is **not** to be given as a mathematical average, but should correspond to the overall assessment provided in Part C.

referee-ene svare på alt, eller også noe mer? Unngå at referee-ene ikke finner svar spørsmålene i søknaden din! (Ikke stol på at de leser søknaden din!). Skriv søknaden slik at svarene blir lett å finne! Lag en tabell på slutten som viser hvor svarene står (se eksempel til høyre).

Bare 1 av 10 får penger

I mange programmer er det ikke godt nok å få bare seksere. Du må kanskje ha en eller to syvere!

Sørg for å komme med forslag til referee-er. De skal ikke være dine venner, i alle fall skal de være habile. Men ta bare med slike som vil kunne vurdere din søknad positivt!

Det svarer seg nesten alltid ...

- Å ha en internasjonal partner av høy kvalitet (jfr skjemaet).
- Å være med i nasjonalt samarbeid (jfr skjemaet).
- Å være med i god forskningsgruppe, og vise at søknaden er i overensstemmelse med gruppas faglige mål (jfr skjemaet).
- Å ha høye ambisjoner mhp publisering (jfr skjemaet).

Du har bare ett avsnitt på deg til å vekke referee-enes nysgjerrighet og godvilje

Referee-ene er meget travle mennesker, og de angre ofte på at de for noen måneder siden svarte ja til NFR om å lese søknader. Mange leser mange søknader, og mange av søknadene er i ytterkanten av hva referee-en føler er sitt eget felt. Første avsnitt av selve prosjektbeskrivelsen bør begynne med et viktig spørsmål, og så må du setning for setning klare å ende det samme avsnittet med hvorfor ditt prosjektforslag er viktig i forhold til det store problemet. Det er veldig kamp om pengene, og bare viktige spørsmål får finansiering. Merk at "viktig" kan bety vitenskapelig relevant (innen Divisjon for vitenskap er det bare dette som teller) og/eller samfunnsmessig/næringsmessig relevant. Men ingen deler ut penger til prosjekt de ikke føler er viktige!

Førsteintrykket er veldig viktig

Jeg tar det samme budskapet om igjen, fordi det er så viktig. Du har bare én sjanse til å gjøre et godt førsteinntrykk! Du må ikke tro at vedlegg nummer fire blir åpnet av noen referee eller programstyremedlem! (Men nåde deg om det mangler...). Du får neppe penger dersom du ikke klarer å vekke referee-ens interesse i første avsnitt av prosjektbeskrivelsen. Kall dette gjerne "Perspectives" Dette avsnittet må bære to budskap: din forskning er vitenskapelig viktig (= relevant i forhold til forskningsfronten) og (i de fleste program) saklig relevant (= viktig) i forhold til programmet du søker til.

Dersom dette avsnittet er dårlig, vil neppe resten kunne hjelpe deg. Om det er bra, så deltar du i den videre konkurransen...

Hva er problemet?

Søknaden må fokusere på et problem, enten et vitenskapelig eller ett av programmets fokusfelt. Det er uinteressant at noe er ukjent. Nesten alt er ukjent. Ikke bruk dette som begrunnelse for å søke. Begrunn med at det er viktig å vite. En god metode er å si at vi alltid har lurt på problem X, men først nå har vi fått metoder som gjør at det kan studeres grundig.

Forskningsgruppa må være djevelens advokat

Du må la et par medlemmer i forskningsgruppa lese søknaden med et meget kritisk og distansert perspektiv. Både unge medlemmer for at de skal lære selv, og erfarne søkere som har fått både tilslag

Project leadership: see *The stipend candidate* below.

The research environment at Department of Biology, University of Bergen on biological and evolutionary modeling, with strong ties to national and international research. **The stipend candidate** has been awarded the *Peccei scholarship* from *Scientist* at the 2004 ICES Annual Science Conference. PhD thesis will be published in 2005 (more information in CV).

Feasibility: A solid pilot project indicates that the project aims are within reach. **International cooperation** with Ulf Dieckmann (age 36, 60+ peer reviewed articles - 3 in Nature whereof one cited more than 260 times), David Reardon (Nature/Science totally cited 460 times), Derek Roff (author of three books on evolution), and Bruno Ernande (who recently finished a postdoc with IFREMER) (p. 8; see confirmation letters).

National cooperation with Øyvind Fiksen (UiB; leading modeler of marine ecology and LH theory in marine systems) and Mikko Heino (Institute of Marine Biology, University of Turku; background in evolutionary ecology and LH theory; 49 international peer-reviewed articles; see confirmation letters).

Publications: plan outlined in online application form – similar to list of aims (p. 3-4).

Strategic importance: When developed, the new methodology will improve our understanding of LH theory in models of great theoretical and applied importance. Collaborators are internationally leading and collaboration will benefit the field. The work can potentially attract considerable attention.

Relevance for society not applicable. **Environment, ethics and equity** not applicable. **Relevance in light of call for proposals** not applicable.

og avslag. Diskuter hva som vil være kritikken fra referees og fra programstyret, og hvordan denne kan forhindres.

Vær tidlig ute

Allerede nå bør du ha grunntrekkene av søknaden klar. Husk at søknaden må være eksepsjonelt ”god” for å få støtte! Søknaden må skrives lenge før fristen, slik at du får tid til å få innspill fra kolleger, og slik at både tanker og tekst kan modnes.

Husk BIOs internfrister! Også her kan det bli kø...

Ikke send den inn siste dag! (= ikke la din/søknadens skjebne avhenge av NFRs eller UiBs datasytem.)

NB! Forskningsgruppelederen og målet med alt..

Vi sender ikke inn søknader for å få flest mulig prosjekter, men for å bli best mulig innen de temaene vi satser på. Derfor skal forskningsgruppelederen forklare BIOs ledelse sammenhengen mellom gruppas mål og søknadens mål. Dette bør også stå i selve søknaden. Dersom der ikke finnes en slik sammenheng, bør søknaden evt sendes gjennom en annen adresse enn BIO.

Ikke overvurder hvor grundig referee-ene orker å lese din søknad en søndag i slutten av september.

Husk at den administrativt ansvarlige for alle søknader som går fra BIO er Bjørn Åge, og at hans epostadresse i denne sammenheng er post@bio.uib.no.

Lykke til!

Hilsen Jarl

PS: 90 % avslag

Sannsynligvis får du avslag på søknaden. Dersom dette blir din første søknad, så har du jo heller ingen avslag å se tilbake på. Men dersom du har fått avslag tidligere, så har du et utgangspunkt for å gjøre det bedre. Det er uhyre viktig å lære av avslagene. Forskningsgruppene bør ha møte og diskutere alle avslag som er mottatt i gruppa. Ikke for å påvise at NFR styres av idioter, men for å knekke koden og lære av egne feil. En god idé og en god metode er nemlig ikke nok ...

Publisering, så langt i 2007

Hittil i år har jeg registrert 52 nye publikasjoner fra BIO. Det er litt slakkere tempo en i fjor, og det er heller ikke samme svung over tidsskriftnavnene. Det betyr at det er god plass til flere høyt opp på lista over artikler i tidsskriftene med høy impact-faktor.

JIF	F-gr	Referanse
6,8	Marin biodiv	Caron JB, A Scheltema, C Schander & D Rudkin 2007. Reply to Butterfield on stem-group “worms”: fossil lophotrochozoans in the Burgess Shale. <i>BioEssays</i> 29: 200–202
4,5	Fiskeri & havbruk	Ciannelli L, GE Dingsør, B Bogstad, G Ottersen, K-S Chan, H Gjøsæter, JE Stiansen & NC Stenseth 2007. Spatial anatomy of species survival: effects of predation and climate-driven environmental variability. <i>Ecology</i> 88: 635–646
4,5	Fiskeri & havbruk	Dingsør GE, L Ciannelli, K-S Chan, G Ottersen & NC Stenseth 2007. Density dependence and density independence during the early life stages of four marine fish stocks. <i>Ecology</i> 88: 625–634.
3,8	Marin mikrobiell økologi	Martínez JM, DC Schroeder, A Larsen, G Bratbak & WH Wilson 2007. Molecular dynamics of <i>Emiliania huxleyi</i> and cooccurring viruses during two separate mesocosm studies. <i>Applied and Environmental Microbiology</i> 73: 554-562
3,6	Marin mikrobiell økologi	Sinha V, Williams J, Meyerhofer M, Riebesell U, Paulino AI & Larsen A 2007. Air-sea fluxes of methanol, acetone, acetaldehyde, isoprene and DMS from a Norwegian fjord following a phytoplankton bloom in a mesocosm experiment. <i>ATMOSPHERIC CHEMISTRY AND PHYSICS</i> 7: 739-755
3,5	Evol økol	Skorping A 2007. Selecting for fast and slow maturing worms. <i>Proc. R. Soc. B</i> 274: 1465–1466.

3,3	Model- lering	Eliassen S, C Jørgensen, M Mangel & J Giske 2007. Exploration or exploitation: life expectancy changes the value of learning in foraging strategies. <i>Oikos</i> 116: 513-523
3,2	Marin mikrobiell økologi	Conan P, Sondergaard M, Kragh T, Thingstad F, Pujo-Pay M, Williams PJLB, Markager S, Cauwet G, Borch NH, Evans D, Riemann B 2007. Partitioning of organic production in marine plankton communities: The effects of inorganic nutrient ratios and community composition on new dissolved organic matter. <i>Limnol. Oceanogr.</i> 52: 753-765
3,2	Model- lering	Aksnes DL 2007. Evidence for visual constraints in large marine fish stocks. <i>Limnol. Oceanogr.</i> 52: 198-203
3,2	Modell, Marin mikrob. økol.	Troedsson C, ME Frischer, JC Nejstgaard, & EM Thompson 2007. Molecular quantification of differential ingestion and particle trapping rates by the appendicularian <i>Oikopleura dioica</i> as a function of prey size and shape. <i>Limnol. Oceanogr.</i> 52: 416-427

Siste nytt fra verden rundt oss

SFF i ernæring til UiB

Professor [Rolf K. Berge](#) ved Institutt for indremedisin blir prosjektleder for et nordisk SFF innen ernæring og helse. De skal spesielt se på marine bioaktive fettsyrer i forebygging og behandling av livsstilssykdommer. BIO er ikke nevnt i søknaden, men SFF-en kommer oss til gode ettersom den blir en del av samarbeidet innen ernæringsforskning mellom HI, Fiskeriforskning, Helse Bergen, medfak, BIO og NIFES. Rolf Berge har godt samarbeid med **Ivar Rønnestad**.

NordForsk (Nordisk Råd) har tildelt Centre of Excellence on Food, Nutrition and Health til Universitetet i Bergen, med professor ved Institutt for indremedisin, Rolf K. Berge som prosjektleder. Dette blir et nettverkssenter mellom fire nordiske land med ambisiøse mål innen ernæring, spesielt marin ernæring, og helse. "The main aim of the Centre of Excellence is to develop an integrated and competitive research community focusing on the role of marine food components and organic pollutants in regulating mitochondrial function. The ultimate goal is to allow optimization of our diet for improved health and increased resistance to disease", heter det i prosjektbeskrivelsen.

Unifob får en ny rolle

Administrerende direktør i Unifob, **Arne Svindland**, mener forslagene om endringer i UiBs forskningsorganisering virker fornuftige. Han presiserer at Unifob også i fremtiden vil ha mer enn nok å henge fingrene i.

I forrige uke ble rapporten som anbefaler et tydeligere skille mellom UiB og Unifob, overlevert til rektor. Utredningen skal til behandling i Universitetsstyret i midten av juni. Arne Svindland fra Unifob har fulgt arbeidet gjennom å ha sittet i utredningsutvalgets referansegruppe, og han mener rapporten fremmer en rekke fornuftige forslag. Les mer [På Høyden ..](#)

Nye bachelorstudenter til høsten: foreløpige søkertall

Notat fra Rådgiver Harald Åge Sæthre

Fakultetet har fått en oppgang i primærsøkertallene på ca. 4 % fra høsten 2006. Ved Universitetet i Bergen går søkningen totalt ned med 2,6 %. Samlet går søkningen til høyere utdanning ned med 1,2 % på landsbasis.

Positiv utvikling

- Klar oppgang i søkningen til informatikk
- Økning til geologi og teknologiutdanningene
- Det nye studiet i nanoteknologi har god søkning
- Fortsatt positiv utvikling for geovitenskapelige studier

Spesielt negativt

- Markert nedgang i søkningen til lærerutdanningene og søkertallene er lave
- Også en markert nedgang for fiskehelse og meteorologi/oseanografi

Betydning for høsten 2006

For de fleste program tilsier ikke disse søkertallene noen store endringer fra kullet som startet opp høsten 2006. Informatikerne må imidlertid regne med klar økning i nye studenter. Dette også på grunn av at de trolig også må regne med at flere 2 og 3 prioritetsøkere starter opp for det de ikke kommer inn på sitt første valg.

Andre realfagsstudier

Som for 2006 er det også i år teknologiutdanningene som trekker flest søkere innen naturvitenskap og teknologi med økning på 6 - 8 %. Det positive i år er at denne veksten ikke går på bekostning av basisfagutdanningene i realfag på samme måte som i 2006. Tvert imot er det generelt en vekst i søkertallene også til basisfagutdanningene med 1,1 %. HF fag har nedgang nasjonalt, mens SV fag står mye på det samme.

Primærsøkere	2003	2004	2005	2006	2007	Endring 06-07 tall	Endring 06-07 %
Program med kjemi i første semester							
Geologi	0	33	28	41	46	5	12 %
Anvendt geofysikk	30	12	utg				
Havbruksbiologi	28	38	19	16	16	0	0 %
Biologi	95	137	98	76	74	-2	-3 %
Fiskehelse	12	13	11	13	5	-8	-62 %
Molekylærbiologi	36	51	44	38	42	4	11 %
Kjemi	31	27	26	23	22	-1	-4 %
Nanoteknologi					48	48	
	232	311	226	207	253	46	22 %
Program med MNF140 i første semester (noen på INF 100 eller FYS 101)							
Fysikk	?	68	43	44	44	0	0 %
Matem./statistikk	?	14	15	Utg			
Matematikk	?	52	30	43	46	3	7 %
Meteorologi og oseanografi	?	35	45	41	27	-14	-34 %
Geofysikk (faste jord)	0	1	13	11	17	6	55 %
	109	170	146	139	134	-5	-4 %
Program med informatikk i første semester							
Info-matem-økonomi	30	18	15	13	11	-2	-15 %
Informatikk	66	106	58	42	60	18	43 %
	96	124	73	55	71	16	29 %
Program med PTEK 100 i første semester							
Petroleumsteknologi	66	55	72	82	94	12	15 %
Prosessteknologi	0	17	16	22	18	-4	-18 %
	66	72	88	104	112	8	8 %
Program som kan velge bort matematikk i første semester							
Miljø- og ressursfag	12	16	12	8	10	2	25 %
Kystsoneforvaltning	13	10	2	Utgått			
	25	26	14	8	10	2	25 %
Lærerutdanning							
Lærer matm./nat.	0	7	11	24	12	-12	-50 %
Lærer naturvitenskap	0	12	19	17	15	-2	-12 %
	0	19	30	41	27	-14	-34 %
Årstudiumstudenter							
Mat.nat. årstudium	160	133	142	126	103	-23	-18 %
Totalt for MN-fak	688	855	719	680	710	30	4 %

Nye program som konkurrerer om realfagsstudentene men ikke ligger under MN-fak

Ernæring	0	0	99	49	46	-3	-6 %
Farmasi	112	76	64	42	50	8	19 %
IKT	78	50	57	35	53	18	51 %
Kognitiv vitenskap				41	37	-4	-10 %

Pris til "Tidsfrist på Mastergrad"

Det nasjonale fakultetsmøtet for realfag vant årets utdanningskvalitetspris for å ha innført en tidsbregrensning på masterutdanningen sin.

– At utdanningssamarbeidet med de andre realfagsinstitusjonene blir lagt merke til og verdsatt av departementet, er gledelig, sier Elisabeth Lysebo, seksjonssjef ved Mat.nat- fakultetet ved UiB.

Det var på initiativ fra Mat.nat- fakultetet i Bergen, at det nasjonale prosjektet for å bedre gjennomføringen av realfaglige mastergrader ble startet opp i 2003. Dette ble gjort i forbindelse med innføringen av Kvalitetsreformen. Både studenter og ansatte var svært delaktige i prosessen omkring hvordan prosjektet skulle utformes og gjennomføres.

Ordningen med tidsfrist innebærer at studentene får en absolutt frist for innlevering av masteroppgaven, og innen den tid må produktet leveres med de feil og mangler den eventuelt har. Hvis ikke fristene overholdes iverksettes ulike sanksjoner, som for eksempel fratakelse av studierett. Disse blir bestemt individuelt av de enkelte institusjonene. Les mer [På Høyden ..](#)

191 søknader til nye FUGE-prosjekter

Ved søknadsfristen 18. april kom det inn 191 søknader om til sammen 2,21 milliarder kroner til nye FUGE-prosjekter. Det er resultatet av den første FUGE II-utlysningen der det skal fordeles 420 millioner kroner. [Les mer her ..](#)

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

NUFU: fiskeri og skog i Tanzania

NYTT NUFU-TILLEGG FRA The Royal Norwegian Embassy in Dar es Salaam, Tanzania, men administrert gjennom NUFU-programmet ved SIU (Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education). Projects are expected to start their activity in 2007. [SE BREV HER.](#)

Highlighted areas for support: Management of natural resources with a focus on forestry, fisheries and/or wildlife, emphasising good governance and a sound public administration.

Duration: Time span of 4-5 years

Financial frame: 5-6 million NOK per project

Application deadline: 3. July 2007

Decision made by the NUFU Programme Board in early September 2007.

For further information: Guidelines SIU after 25. May 2007

http://www.siu.no/en/programoversikt/nufu_programmet

Hjelp med søknad kan fåes ved henvendelse til Sidsel Kjølleberg.

Coordinator, International Development Projects, Department of Biology, Phone: +47 55584240

Nye doktorgrader

Kari Nordvik: frå ryggstreng til rygggrad

Kari Nordvik disputerer 11. mai for PhD graden ved UiB med avhandlinga: "From notochord to vertebral column: studies on Atlantic salmon (*Salmo salar* L.)".

Alle virveldyr har ein ryggstreng tidleg i livet. Den ligg i heile kroppslengda, frå hovud til hale. Hos pattedyr vert ryggstrengen erstatta av rygggraden tidleg i utviklinga og berre ein liten rest av den blir verande i kjernen av skivene som ligg mellom virvlane. Hos laks vert ikkje virvlane danna før etter at fisken er klekka og ein større del av ryggstrengen blir verande igjen som ein del av rygggraden.

I avhandlinga vert ryggstrengen undersøkt frå den vert utvikla i lakseegget og til virvlar og strukturar mellom virvlane er danna i den fritt symjande fisken. Resultata viser at ryggstrengen gjennomgår endringar som ser ut til å styrke den på ein slik

måte at ryggstrengen i seg sjølve fungerer som ei ryggrad. I tillegg startar utviklinga av virvlar og mellomvirvelstrukturar i sjølve ryggstrengen, noko som tyder på at det segmentale mønsteret til rygggrada vert generert i sjølve ryggstrengen. Dette resultatet skil seg frå det ein trur er tilfellet hos pattedyr og fugl, der ein meiner at både virvlar og mellomvirvelstrukturar vert bestemt frå vev utanfor ryggstrengen.

Etter at det segmentale mønsteret til virvelsøyla er danna i form av mineraliserte ringar inni ryggstrengen, fungerer desse som eit fundament for den vidare veksten av virvlane, utanfor ryggstrengen. Slik vert ryggstrengen innlemma som ein del av ryggraden, ved at den dannar den innarste delen av virvlane og mellomvirvelstrukturane, medan hovuddelen av virvelen veks på utsida av ryggstrengen.

Resultata i avhandlinga viser nye eigenskapar ved ryggstrengen hos laks, både før og under utviklinga av ryggraden og at virvlane hos laks har opphav både frå ryggstrengen og vevet omkring.

Personalia: Kari Nordvik er fødd i 1975 og oppvaksen i Knarvik. Ho er bachelor i biologi frå Københavns Universitet og er utdanna cand. scient i biologi ved Universitetet i Bergen i 2003. Ho har sidan arbeidd med doktorgraden ved BIO.

Tid og stad for disputasen: 11.05, kl. 10:15, Aud. 4, Realfagbygget

David Anders Johansson: miljøet påvirker laksens atferd i oppdrett

David Anders Johansson disputerer den 8. mai for PhD graden ved UiB med avhandlingen: "Production cage environment and salmon behaviour".

De senere år har det vært økende interesse for fiskens velferd innen oppdrett. I denne sammenhengen har forholdet mellom vannkvalitet og tetthet blitt diskutert. En god vannkvalitet er en forutsetning for at laksen skal vokse godt og ha det bra. Men for å forsikre seg om at en god fiskevelferd opprettholdes er det nødvendig med grunnleggende kunnskap om mekanismene som påvirker laksens oppdrettsmiljø og hvordan laksen påvirkes av miljøet.

Avhandlingen undersøker hvordan ulike miljøfaktorer, målt med høy oppløsning i rom og tid, påvirker laksens atferd. Atferden er registrert både på gruppe- og individnivå og studier er gjennomført både på fjord- og kystlokaliteter.

Resultatene viser at laks i oppdrett utsettes for stor variasjon i temperatur, oksygen og saltholdighet både i rom og over tid. Denne miljøvariasjonen var sterkt knyttet til lokaliteten. Anlegg beliggende i eller i nærheten av fjorder hadde kraftig sjiktning i temperatur og saltholdighet som skapte to ulike miljø innenfor merdene. Dette medførte en kraftig sjiktning også i oksygenivå innenfor merdene. De to ulike miljøene medførte til tider til ekstremt høye tettheter ettersom laksen viste en preferanse for det ene miljøet fremfor det andre.

Noen generelle trekk ble observert ved laksens atferd. Dersom ulike temperaturer var tilgjengelig valgte laksen det varmeste vannet såfremt dette ikke oversteg 18 grader. Foring ovenfra trakk laksen mot overflaten mens den naturlige døgnvariasjonen i lysstyrke påvirket fiskens svømmedyp. Det ble også funnet indikasjoner på at laksen unngikk lave oksygenivå. Alle disse faktorene påvirket laksen til å stå mye tettere i merden enn nødvendig.

De enkelte individene viste stor variasjon i valg av temperatur og døgnsyklus. Noen fisk hadde definerte døgnsykluser mens andre hadde en mer uforutsigbar atferd.

Undersøkelser av anleggenes plassering i forhold til vannstrømmen og landskapet rundt viste seg å gi store forskjeller i oksygen. Anleggets retning påvirket vanngjennomstrømningen og dermed oksygenivået inne i merdene.

Avhandlingen demonstrerer mulighetene for å øke kunnskapen om de lokale miljøforholdene ved å kombinere ulike observasjonsmetoder. Resultatene kan senere brukes for å forsikre seg om laksens velferd i oppdrett er ivaretatt samtidig som de kan være med på å gi en mer effektiv kommersiell produksjon av laks i merder.

Personalia: David Anders Johansson er født i 1970 og oppvokst i Tidaholm, Sverige. Han er utdannet M.Sc. fiskeribiolog ved Göteborgs og Sveriges landbruksuniversitet i 2001 i samarbeid med Havforskningsinstituttet i Norge. Han har siden 2003 jobbet med doktorgraden ved Havforskningsinstituttet og Institutt for biologi.

Tid og sted for disputasen: 08.05. kl. 12:15, Stort Auditorium, rom 2144, Datablokken, HIB

Avsluttende mastergradseksamen

Arild Soldal: Exploring knowledge about the Water protest in Cochabamba

Arild Soldal holdt fredag 27. april avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Water resources and Coastal Management.

Tittel på oppgaven: Exploring knowledge about the water protest in Cochabamba; A case study of social movements and the protest against the Misticuni Multipurpose Project

Veileder: Thorvald Simes. Sensor: Peter Stuart Robinson. Bisitter: Jan Froestad (adm.org)

Rakel Błaalid Edvardsen: Molecular phylogeny of the lichen family Psoraceae

Rakel Błaalid Edvardsen holder fredag 4. mai avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Biodiversitet, evolusjon og økologi.

Tittel på oppgaven: Molecular phylogeny of the lichen family Psoraceae

Tid: 4. mai kl 10:30, Sted: Aud. 4 i Realfagbygget

Veileder: Stefan Ekman. Sensor: Klaus Høiland, UiO. Bisitter: Endre Willassen, Bergen Museum

Info fra studieseksjonen

Overføring av emneinformasjon i studentportalen

Den praktiske forberedelsene for høstens undervisning er i full gang, og studieseksjonen vil gjerne ha tilbakemelding hvis emneinformasjon som ligger i studentportalen fra høsten 2006 ønskes overført til høsten 2007. Ved en slik overføring vil all informasjon bli overført. Hvis en ønsker å overføre enkeltfiler kan dette gjøres manuelt senere. Gis beskjed til studie@bio.uib.no hvis en ønsker overføring av all informasjon fra høsten 2006.

Pensumlitteratur til STUDIA for høsten 2007

Studias mål er til enhver tid å ha riktig pensumlitteratur i hyllene. For at vi skal kunne klare det, er vi avhengig av hjelp fra den enkelte foreleser. Selv om det ikke er endring i pensumlitteraturen ønsker vi tilbakemelding, eventuelt bare med melding om at det ikke er endringer i forhold til tidligere innsendte lister. Send gjerne tilbakemelding dersom det ikke er bok eller om der er kompendier.

Den letteste måten du kan gi beskjed til STUDIA på, er å registrere din pensumliste på vår internettside www.studia.no under **FOR FORELESERE**.

Ønsker du å sende pensumbestillingene på epost, kan du sende dem til: erna.egeland@sib.uib.no

Vi minner om svarfristen som er **tirsdag 15. mai 2007. De forelesere som leverer innen svarfristen er med i trekningen av 4 gavekort fra Studia à kr 1.000,-.**

Takk for hjelpen! Vennlig hilsen Erna Ask Egeland, Studia AS

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

James Coyer: Rockweeds rock!

James Coyer (Univ Groningen, Dept Marine Biol, Netherlands) will give a presentation/seminar with the title: *Rockweeds rock: phylogeny, phylogeography, and genomics in Fucus*.

Tuesday 15 May, 10-11:30 in the seminar room 328C1 (HIB, 3rd floor)

Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet: Odd Nakken

Nordøst arktisk torsk: korleis og kvifor varierte fangstane i det 20ande århundret?

Ved Odd Nakken, HI

Onsdag 9. mai kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)

Virus og energiomsetning i havet

Ved Ruth-Anne Sandaa, BIO

Onsdag 16. mai kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)

BTO inviterer til temamøte om programvare med åpen kildekode

Bruk av programvare med åpen kildekode (open source software - **OSS**) er blitt stadig mer vanlig. Bruken kan ha betydelige konsekvenser, og kan bl.a. medføre at man ikke kan ta seg betalt for egenutviklet programvare.

I dette temamøtet belyser vi de rettslige aspektene ved ulike programvarelisenser og enkelte risikoer ved bruk av både proprietære programvareløsninger og **OSS**.

Hva er en programvarelisens og hvorfor må man ha en slik lisens?

Haakon Thue Lie (M.Sc. Telematics, NTNU) fra www.leogriff.no orienterer.

1- IPR (Intellectual Property Rights) og programvare
- Hvordan beskytte?

2- OSS

- Hvem har hvilke rettigheter?
- Hvordan kommersialisere slike løsninger?
- Hvilke konsekvenser får det når moduler fra andre leverandører benyttes?

Tid: **14. mai kl 12.00 - 15.30**. Sted: HIB - småkantin

Temamøtet er gratis for alle – inkludert lunsj.

Påmelding (navn og institutt) til post@bergento.no innen 10. mai kl. 10.

Til alle som er opptatt av pedagogisk bruk av IKT / fleksibel utdanning / fjernundervisning

Norgesuniversitetet (NUV) har lyst ut midler for 2008 til utvikling av fleksibel utdanning / fjernundervisning. Senter for etter- og videreutdanning (SEVU) inviterer med dette til søkerseminar **torsdag 10. mai, kl 10:00 - 13:00** (inklusive lunsj).

Vi får besøk av seniorrådgiver Dag Rune Ramstad fra NUV, som vil gå gjennom premisser og føringer for denne NUV-tildelingen. Dessuten vil fagmiljø ved UiB som tidligere har fått NUV-støtte, dele noen erfaringer med oss og presentere sentrale deler av prosjektene sine.

Se vedlagte program [her](#).

NB! Påmelding pga lunsjen - til: post@sevu.uib.no - innen tirsdag 8. mai kl 14:00

Vennlig hilsen, SEVU v/ Toril Eikaas Eide

Gjesteforelesninger på Espevrenn mandag 7. mai om virus i havet

Eur-Oceans og SCOR WG126: Role of viruses in marine ecosystems arrangerer en workshop på Marinbiologisk stasjon Espevrenn fra 6-12 mai mandag 7. mai holdes følgende åpne forelesninger i auditoriet på Espevrenn

09.00-10.00 Hans-Wolfgang Ackermann on virus taxonomy and his view on metagenomics.

10.15-11.00 Curtis Suttle on virus biodiversity.

13.30-14.30 Frede Thingstad and Piet Ruardij on Modelling of viral ecology

19.00-19.45 Steven Wilhelm on viruses and biogeochemistry

Gjesteforelesning om virus i havet i Jahnebakken 5

Dr Keizo Nagasaki, Fisheries Research Agency, Hiroshima, JAPAN vil holde gjesteforelesning om "Source of surprises: algal viruses and their hosts".

Dr. Nagasaki har gjort et banebrytende arbeid innen forskning på algevirus og den økologiske betydningen av denne gruppen virus. Hans arbeid har i stor grad vært knyttet til virus på giftproduserende mikroalger, men han har også påvist virus hos kiselalger, som representerer et nytt og spennende arbeidsområde for genoverføring og populasjonskontroll hos denne gruppen alger.

Nye artikler

Arne Skorping: medisiner mot parasitter kan evolvere hissigere typer

Skorping A 2007. Selecting for fast and slow maturing worms. Proc. R. Soc. B 274: 1465–1466. Parasites, such as viruses, bacteria, protozoa and worms, constitute a constant threat to the survival of free-living organisms. Since parasites are also one of the major limitations of modern food production and an important source of mortality in humans, a multibillion dollar industry is busy designing new drugs to control infection levels. Most drugs are designed to increase parasite mortality, some by affecting young, infective stages, while others are targeted against the reproductive stage. This massive use of drugs to control parasites can have several negative consequences, of which the development of drug resistance has received much attention. Another consequence, which has largely been ignored, is the potential of drugs to select for changes in parasite life histories. This effect of the drug industry may have alarming consequences, since epidemiological parameters like virulence, disease dynamics and host recovery rates are closely linked to parasite life histories (Anderson & May 1982; Frank 1996; Gandon et al. 2001). A paper in the current issue of Proceedings B (Paterson & Barber 2007) provides new insights into how parasite life histories may evolve under selection regimes that simulate drug treatments.

Frede Thingstad: hvor havner produksjonen i marine planktonsamfunn?

Conan P, Sondergaard M, Kragh T, Thingstad F, Pujo-Pay M, Williams PJB, Markager S, Cauwet G, Borch NH, Evans D, Riemann B 2007. Partitioning of organic production in marine plankton communities: The effects of inorganic nutrient ratios and community composition on new dissolved organic matter. LIMNOLOGY AND OCEANOGRAPHY 52: 753-765

Abstract: We investigated the partitioning of carbon, nitrogen, and phosphorus between particulate and dissolved production using 11-m³ marine mesocosms (bags) in a Norwegian fjord with a salinity of 28.3, a chlorophyll concentration of 0.6 $\mu\text{g L}^{-1}$, an even biomass among five algal groups, and nitrogen limitation as the initial conditions. The experiment lasted 21 days in August. Addition of silicate (+Si) resulted in diatom dominance, while a more diverse community was present in treatments with no added Si (-Si). Addition of inorganic nutrients in a N:P gradient from 64 to 4 either conserved the initial N limitation or forced the plankton communities to P limitation. Per added limiting nutrient, the diatom-dominated bags produced more particulate (POC) and dissolved organic carbon (DOC) than the other bags. However, the relative partitioning of net production to POC and DOC did not differ as a function of the plankton communities. Between 22% and 33% of the net production accumulated as new DOC. The higher values were found in the N-limited bags. The production of new dissolved organic nitrogen (DON) was variable over time, and short periods of positive production were followed by removal (negative production). Between 6% and 22% of the assimilated N was recovered as new DON in the N-replete bags, while the DON production was very low during N limitation. The community structure had no effects on nitrogen partitioning. Diatom dominance (+Si bags) resulted in P sequestration to particles and a constant low net production of dissolved organic phosphorus (DOP) across the nutrient gradient. The production of DOP was low in the P-limited (-Si) bags; however, with a surplus of inorganic P, most of the assimilated P (74% to 85%) was recovered as new DOP. The consequence was a huge range in stoichiometric ratios for newly produced dissolved organic matter (DOM). With N limitation, the C: N ratio of new DOM was from 40 to 100, but it was below 40 under N-replete conditions. The C: P ratio of new DOM in the -Si bags traced the P availability, and values approached 500 in P-deficient bags to values between 17 and 58 in the P-replete bags. The C: P ratio of new DOM in the +Si bags was about 300 at all dosing regimes. Consequently, the range in N: P ratios was also large, with values from below 1 to about 30. Carbon-rich DOM in oceans and coastal waters is not necessarily a function of a slow diagenetic "maturation" process but can be produced almost immediately. Both the nutrient regime and phytoplankton community composition affected the production and composition of new DOM in this experiment.

Jon Egil Skjæraasen: store torsker får flest barn

Rowe S, Hutchings JA, Skjæraasen JE 2007. Nonrandom mating in a broadcast spawner: mate size influences reproductive success in Atlantic cod (*Gadus morhua*). CANADIAN JOURNAL OF FISHERIES AND AQUATIC SCIENCES 64: 219-226

Abstract: We tested the hypothesis that reproductive success in Atlantic cod (*Gadus morhua*) is random with respect to similarity in body size between mates. Immediately prior to their natural breeding periods, groups of 52-93 cod from three Northwest Atlantic populations were transported to a large (15 m diameter, 4 m deep) tank where they spawned undisturbed at densities similar to those in nature. Based on microsatellite DNA-parentage assignment of 8913 offspring from four spawning groups, females and males achieved their highest reproductive success when breeding with mates that were larger than themselves. Our observations are consistent with the hypothesis that some form of intrasexual competition or mate choice is a constituent of the mating system of this species and that this can have an important influence on individual fitness. Our results further suggest that reductions in the mean and variance in body size of commercially exploited marine fishes concomitant with size-selective harvesting may have greater negative consequences for population recovery than previously thought.

Anders Fernö: vandringshastigheter og –mønstre hos kongekrabbe

Jørgensen, T., Løkkeborg, S., Fernö, A. & Hufthammer, M. 2007. Walking speed and area utilization of red king crab (*Paralithodes camtschaticus*) introduced to the Barents Sea coastal ecosystem. *Hydrobiologia* 582: 17-24.

Abstract: The red king crab (*Paralithodes camtschaticus*) was introduced in the Barents Sea in the 1960s and soon established a viable population. Proper management and exploitation of the Barents Sea king crab stock require better understanding of the spatial dynamics at different scales. This study examines the small-scale movement patterns of seven adult male crabs tracked for a period of up to one month from mid July to mid August at 150 m depth in a semi-enclosed fjord on the Russo-Norwegian border. The crabs were tagged with acoustic transmitters and their movements monitored with an acoustic positioning system. Low walking speeds (< 0.01 m s⁻¹) were most frequent but the crabs could move at a maximum speed of 0.15 m s⁻¹ and walk an actual distance of up to 270 m over a period of one hour. However, the crabs usually moved within a relatively restricted area with mean hourly longest rectilinear distance varying from 26 to 64 m. The crabs alternated between periods of low and high activity, which could reflect feeding in and movements between food patches. The lack of a diel activity rhythm may be due to high light levels during the polar summer night, or a chemically mediated food search strategy.

Hans Tore Rapp: sammenligning av livshistorien til to muslingarter

Järnegren J, HT Rapp & CM Young 2007. Similar reproductive cycles and life-history traits in congeneric limid bivalves with different modes of nutrition. *Marine Ecology* 28: 183–192.

Abstract: We have studied two congeneric limid bivalves, *Acesta* species novum and *Acesta excavata* (Bivalvia: Limidae), that live in similar physical conditions but use different food sources. *Acesta* sp. nov. live on the giant siboglinid tubeworm *Lamellibrachia luymesii* at cold seeps and feed on their eggs, a continuous food source that ultimately is derived from chemosynthesis, whereas *A. excavata* relies on planktonic food of photosynthetic origin, which varies seasonally. We hypothesized that these two species might show differences in the periodicity of reproduction; specifically, we predicted that *A. sp. nov.* would breed continuously and that *A. excavata* would demonstrate an annual reproductive cycle. Our hypothesis was refuted, as both species have a semi-continuous reproductive cycle. Food quality, quantity or seasonality had no clear effect. Reproductive adults are functionally gonochoristic. Females broadcast buoyant eggs with an average size of 179 μ m in *A. sp. nov.* and 160 μ m in *A. excavata*. Both the size of the larval shell and the size of the spawned eggs are suggestive of pelagic lecithotrophic development. Both species also appear to be protandric hermaphrodites, changing from male to female at approximately 77 and 90 mm shell height, respectively, although not all individuals change sex. In the material investigated in this study there was a biased sex ratio favouring males.